

اخبار

تداوم رشد تجارت ایران وانگلستان

وزارت تجارت و بازرگانی انگلستان در جدیدترین آمار خود اعلام کرد، مبادلات تجاری این کشور با ایران در سال میلادی گذشته به ۸۳ میلیون پوند برابر با ۱۰۵ میلیون دلار رسیده است. مبادلات ایران و انگلستان در سال ۲۰۲۳ با رشد ۴ درصدی نسبت به سال قبل از آن مواجه شده است. مبادلات دو کشور در ماه‌های ژانویه تا دسامبر ۲۰۲۲ بالغ بر ۸۰ میلیون پوند اعلام شده بود. واردات انگلستان از ایران در سال میلادی گذشته ۱۶ میلیون پوند معادل ۲۰ میلیون دلار بوده که این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل یک میلیون پوند کاهش داشته است. اما صادرات انگلستان به ایران در سال ۲۰۲۳ رشد ۶ درصدی داشته و به ۶۷ میلیون پوند برابر با ۸۵ میلیون دلار رسیده است. انگلیس در سال قبل از آن ۶۳ میلیون پوند کالا به ایران صادر کرده بود.

ابلاغیه برای خرید تایلر

اوایل هفته گذشته سامانه جامع تجارت در اطلاعیه‌ای اعلام کرده که با هماهنگی صورت گرفته با فراجا جهت استعلام اطلاعات خودرو، از ۲۳ بهمن ماه سال جاری در زمان ثبت اسناد فروش به مصرف کننده تایلر سواری، علاوه بر کد ملی و شماره تلفن همراه تحت مالکیت خریدار تایلر، شماره برگ سبز خودرو و پنج رقم انتهای شماره شناسی به صورت الزامی دریافت می‌شود. بدین ترتیب ثبت اسناد قبلی با شماره شناسی و موتور از تاریخ مذکور بایستی در سامانه جامع تجارت ثبت شود و پس از این تاریخ امکان ثبت با مقادیر قبلی نخواهد بود. محمد حامد حسام‌زاده معاون دفتر صنایع غیرفلزی وزارت صمت در نامه‌ای خطاب به مدیران سازمان صمت استان‌ها، این الزام به ثبت اطلاعات برای خرید خرده تایلر سواری را ابلاغ کرد.

آزادسازی مسدودی متقاضیان جدید خودروهای وارداتی

تا چند روز دیگر نتایج خودروهای وارداتی برای متقاضیان اعلام می‌شود و متقاضیان جدید می‌توانند به نظام بانکی و شعبه‌های حساب‌های وکالتی در بانک‌ها مراجعه کرده و اقدام به آزاد کردن حساب کنند.

مهدی تقدسی، مدیر سامانه یکپارچه فروش خودروها از آزاد شدن وجه مسدودی متقاضیان جدید خودروهای وارداتی خبر داد و گفت: متقاضیان می‌توانند برای برداشت وجوه مسدودی خود در حساب‌های وکالتی اقدام کنند. مدیر سامانه یکپارچه خودرو با اشاره به عرضه خودروهای وارداتی در سامانه یکپارچه فروش خودروها برای متقاضیان جدید، افزود: از چند روز گذشته نیز شرایط عرضه خودروهای وارداتی برای متقاضیان جدید جهت عرضه خودروهای مازاد وارداتی به صورت فروش فوری با زمان تحویل حداکثر سه ماه نیز اعلام شد.

کارشنکی بین‌المللی علیه سازمان استاندارد

رفتارهای سیاسی مجمع بین‌المللی نهادهای تأیید صلاحیت (IAF) در ارتباط با لغو عضویت ایران (مرکز ملی تأیید صلاحیت ایران) و آن هم در آستانه پیوستن این مرکز پس از ۲۶ سال به عضویت کامل انجمن بین‌المللی تأیید صلاحیت آزمایشگاهی و امضای موافقت‌نامه شناسایی متقابل قابل‌درک نیست.

براین اساس، مجمع بین‌المللی نهادهای تأیید صلاحیت (IAF) از سال ۱۳۹۸ تاکنون علی‌رغم مکاتبات مکرر، از صدور صورتحساب حق عضویت ایران به علت تحریم امتناع می‌کند. همچنین علی‌رغم پیگیری‌های مکرر جهت صدور صورتحساب حق عضویت، نهایتاً رئیس مجمع اعلام نمود که به دلیل تحریم‌های آمریکا قادر به صدور صورتحساب نیست.

ام‌الامراض این صنعت می‌دانند، انحصاری است که گریبان این صنعت را گرفته و نتیجه‌ای جز ایجاد رانت و فساد نداشته است. موضوع انحصار در صنعت خودرو به قدری پررنگ است که حتی دادستان کل کشور نیز با اشاره به اینکه در صنعت خودروسازی کشور دست‌های پشت‌پرده‌ای وجود دارد که مانع ارتقای وضعیت خودروسازی کشور می‌شود، اظهار امیدواری کرد با رفع انحصار از این صنعت، وضعیت آن بهبود یابد. ۲ خودروساز بزرگ کشور برای باز نشدن پای رقیب در کشور و از دست ندادن سود، می‌خواهند تولید انحصاری ادامه پیدا کند. این استاد دانشگاه یادآور شد: «طی دو ماه اخیر، بازار خودرو دوباره با چالش مواجه شده است. از یک طرف خودروساز فروش فوق‌العاده و پیش‌فروش می‌گذارد، اما به مشتریانی که از قبل متعهد شده، هیچ خودرویی تحویل نمی‌دهد. خریداران خودرو از این امر گلایه دارند که اگر خودروساز ۳۰ روزه خودروی ثبت‌نامی را تحویل می‌دهد چرا خودروهای معوق شده خود را به مشتریان واگذار نمی‌کند. لذا خودروساز و مونتاژکار باید پاسخ دهد که چرا می‌تواند در ثبت‌نام‌های جدید، خودروها را ۳۰ روزه تحویل دهد اما خودروهای پیش‌فروش شده از ماه‌های گذشته را به مشتریان تحویل نمی‌دهد. این نشان می‌دهد که خودروسازان رویه شفاف‌تری را در پیش نرفتند.»

بغزینا گفت: «شورای رقابت باید دستورالعمل بدهد و همچنین بر قیمت استخراجی خودروها نظارت کند و نهایتاً این شورا ابلاغ کننده قیمت‌ها باشد. هر زمانی شکایتی در این حوزه مطرح می‌شود به سمت شورای رقابت می‌آید، لذا درست است که این شورا قیمت‌ها را نهایی کند.»

شورای رقابت یک مجموعه بی‌طرف است و می‌تواند رویه‌روی انحصار قرار گیرد. عضو سابق هیأت تجدیدنظر شورای رقابت درباره به‌هم‌ریختگی بازار خودرو نیز گفت: «کم‌رنگ کردن نقش شورای رقابت در قیمت‌گذاری خودروهای داخلی، عدم تحویل بموافق خودروسازان توسط خودروسازان، فروش ۱۲۰ هزار دستگاه خودرو ۵ درصد ارزان‌تر از حاشیه بازار توسط ایران خودرو و سایپا، نوسان مقطعی نرخ ارز و بلاتکلیفی شرکت‌های واردکننده در واردات خودرو باعث شد که بازار خودرو دچار چالش شود و قیمت با سرعت افزایشی شود. این در حالی است که طی ماه‌های گذشته، بازار خودرو آرام بود. شرایط پیش‌آمده نشان می‌دهد که خودروسازان با ترفندهای مختلف به دنبال سود بیشتر هستند.»

با درخواست وزیر صنعت، معدن و تجارت درخصوص افزایش سقف اعتبارات دو شرکت ایران خودرو و سایپا به ۱۵ هزار میلیارد تومان موافقت کند. در این مصوبه، شورای پول و اعتبار مقرر کرد سقف اعتباری و تعهدات بانکی شرکت‌های ایران خودرو و سایپا به ترتیب به میزان ۱۰۰ هزار میلیارد ریال و ۵۰ هزار میلیارد ریال بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های احتیاطی و نظارتی حداکثر تا پایان شهریور ماه ۱۴۰۳ افزایش یابد. حال باید دید که خودروسازان با دریافت این تسهیلات چه مسیری را طی خواهند کرد؟

بغزینا درخصوص اینکه با وضعیت موجود چه راهکاری وجود دارد که قیمت خودرو سال آینده افزایش پیدا نکند، گفت: «چندماه بود که بازار خودرو دچار هیچ انتهایی نشده بود و حتی قیمت خودرو در بازار کاهش یافته بود و حتی در برخی از خودروها، قیمت مصوب کارخانه و بازار آزاد به هم نزدیک شده بود. شرایط به گونه‌ای شده بود که برخی از متقاضیان و ثبت‌نام‌کنندگان، از خرید خودرو بخصوص خودروهای داخلی، انصراف می‌دادند. جای سؤال است که چگونه بازار خودرو دچار به‌هم‌ریختگی شد. بازاری که از تنش‌ها و التهاب‌ها پشت‌دور شده بود.»

عضو سابق هیأت تجدیدنظر شورای رقابت با بیان اینکه چه نیازی بود که مسیر گذشته تغییر کند و مسیر جدید که خودروسازان پیگیر آن بودند در دستور کار قرار گیرد، اظهار داشت: «شورای رقابت سعی کرد که قیمت‌ها واقعی و مناسب باشد. اکنون عملاً همان روال است که شورای رقابت دستورالعمل بدهد اما چرا بازار خودرو دچار به‌هم‌ریختگی شد. متأسفانه قیمت خودرو در بازار از قیمت مصوب کارخانه فراتر رفته است.»

مشکل دیگر این است که ثبت‌نام‌های که از سوی خودروسازان و مونتاژکاران صورت می‌گیرد، نامطمئن و نامعلوم است و بر این اساس خریدار خودرو نمی‌داند که چه وضعیتی در انتظار او است. او گفت: «تا زمانی که انحصار ساخت خودرو وجود دارد، نباید شورای رقابت از روند قیمت‌گذاری خودروها حذف شود.»

حتی تولید انبوه و مازاد نباید دلیلی بر این باشد که دیگر نیازی به قیمت‌گذاری نیست. بنابراین روال قبلی باید ادامه پیدا کند. خودروسازان در تلاش هستند که نقش شورای رقابت، تنها تأییدکننده قیمت‌های اعلامی سازمان حمایت باشد.»

آنچه کارشناسان و صاحب‌نظران بازار خودرو سال‌هاست از آن به عنوان اصلی‌ترین مشکل صنعت خودروسازی یاد می‌کنند و آن را

تا زمانی که انحصار ساخت خودرو وجود دارد، نباید شورای رقابت از روند قیمت‌گذاری خودروها حذف شود

عکس: ایران

گزارش «ایران اقتصادی» از شفاف‌سازی چالش‌های بازار خودرو شورای رقابت در مقابل خودروسازان کوتاه‌نیاید

بازار خودرو و بخصوص وضعیت خودروهای وارداتی پشت‌دور غیرشفاف است. رویه جدید در واردات خودرو اجازه نداد که بازار خودرو شفاف شود و همچنان خودروسازان و مونتاژکاران، در یک فضای انحصاری در حال فعالیت هستند

در این مقوله تا حدودی هم موفق بودند. این چندگانگی رفتار باعث شد که بازار دچار به‌هم‌ریختگی بیشتر شود.

آلبرت بغزینا، استاد دانشگاه و عضو سابق هیأت تجدیدنظر شورای رقابت به «ایران اقتصادی» گفت: «اگر جلوی فعالیت شورای رقابت در بررسی قیمت تمام‌شده، شرایط واگذاری و ثبت‌نام خودرو گرفته شود، نظارت بر بازار خودرو پشت‌دور کم‌رنگ خواهد شد و ممکن است دوباره بازار خودرو به سمت بورس و سوداگری برود. در این خصوص شکی وجود ندارد. بنابراین اگر شورای رقابت تنها یک نهاد تأییدکننده باشد و پیشنهاد سازمان حمایت را دریافت کند و روی آن صحنه بگذارد، باز هم شاهد این خواهیم بود که بعد از مدتی درخواست افزایش قیمت خودرو به جهت نرخ ارز، دست‌مزد و... مطرح شود و در این شرایط دوباره بازار تحت تأثیر قرار خواهد گرفت و قیمت‌ها صعودی می‌شود. لذا توصیه می‌کنم که روال قبلی، همان که شورای رقابت تعیین می‌کرد در دستور کار قرار گیرد.»

او تصریح کرد: «بازار خودرو و بخصوص وضعیت خودروهای وارداتی پشت‌دور غیرشفاف است. رویه جدید در واردات خودرو اجازه نداد که بازار خودرو شفاف شود و همچنان خودروسازان و مونتاژکاران، در یک فضای انحصاری در حال فعالیت هستند. واقعاً ما متوجه نشدیم که در حوزه واردات خودرو چه اتفاقی در حال رخ دادن است. بازار خودرو سردرگم است و مردم نمی‌دانند که خودروسازان و مونتاژکاران به صورت واقعی چه کاری انجام می‌دهند.»

نانه‌های ممتد خودروسازان از افزایش زیان انباشته باعث شد که شورای پول و اعتبار

خودرو

قیمت خودرو ماه‌های طولانی بخصوص از اردیبهشت ماه سال جاری، ثابت بود. این روند سبب شد که عطش خرید خودرو فروکش کند و حتی خردادماه، مدیر سامانه یکپارچه، از موج انصراف از خرید خودرو خبر داد. در آن برهه زمانی حدود ۲۰ درصد متقاضیان خودروهای داخلی و حدود ۵۰ درصد متقاضیان خودروهای مونتاژی با واریز نکردن بموافق وجه، انصراف از خرید را اعلام کردند. نزدیک شدن قیمت مصوب کارخانه و بازار، خبر خوشی برای خریداران واقعی خودرو بود. اما برای دو گروه یعنی خودروسازان و دلان، اتفاق بدی بود. دلان از سودهای میلیونی فاصله گرفتند و خودروسازان هم اهرم فشار خود را از دست دادند. وقتی بازار تشنه خودرو باشد، خودروساز هر سوخته‌ای که داشته باشد می‌تواند آن را محقق کند.

براین اساس و در اولین گام، دیدیم که عرضه خودرو از سوی خودروسازان و مونتاژکاران کاهش پیدا کرد. خیلی از متقاضیان خودرو برای تحویل خودروی خود با هفته‌ها و حتی ماه‌ها تأخیر روبرو شدند. گام دوم این بود که خودروساز از وجود مشکل در تولید خودرو به دلیل کمبود ارز و نقدینگی گلایه داشت و اطلاع‌رسانی می‌کرد، اما به یکباره دیدیم که صحبت از فروش مازاد تولید خودروسازان با قیمت آزاد (۵ درصد ارزان‌تر از قیمت بازار) مطرح شد. گام سوم حذف شورای رقابت بود. شورایی که به اعتقاد خودروسازان مانعی بر سر راه افزایش قیمت است؛ خودروسازان

رونق فعالیت اصناف با دریافت شناسه یکتا

در حال حاضر با توجه به وجود اقشار مختلف جامعه برخی تصور می‌کنند که مجوزهای فیزیکی قرار است به طور کامل محو و حذف شوند.

رستگار، با اشاره به مزیت برخورداری از شناسه یکتا برای اصناف و مشاغل بیان داشت: یک مزیت داشتن شناسه یکتا این است که برای اخذ تسهیلات بانکی و اقتصادی دیگر لازم نیست از جواز فیزیکی استفاده کرد و صاحبان مشاغل بدون حمل و جابه‌جایی آن می‌توانند از آن برخوردار باشند.

وی به اقدامات اتاق اصناف تهران در جهت محقق ساختن قانون مجوزهای الکترونیکی اشاره کرد و گفت: اتاق اصناف تهران تقریباً تمام اتحادیه‌های تابعه خود را از این قانون مطلع کرده و به صورت میانگین هر هفته نزدیک به ۴ الی ۵ اتحادیه در حال تبدیل

الکترونیکی، فراهم شود. وی افزود: در جلسه مشترکی که اخیراً با رئیس درگاه ملی مجوزها برگزار شد، تصریح شد که اتحادیه‌ها و اعضای صنفی، همگی موافق و مدافع طرح شناسه یکتا و الکترونیکی شدن مجوزهای کسب و کار هستند؛ اما مسأله‌ای که وجود دارد این است که مجوز کسب و کار باید در معرض دید مراجعه‌کنندگان و مشتری‌ها قرار داشته باشد چرا که باید مراجعه‌کننده مطلع باشد که آن مکان یا شخصی که از آن خرید می‌کند، دارای جواز کسب و کار است و نباید مجوزها از دید مردم محو شوند.

اخذ تسهیلات بدون جواز فیزیکی

رئیس اتاق اصناف تهران ادامه داد: همه مردم از امکانات موبایل‌های هوشمند که دارای بارکدخوان باشد، برخوردار نیستند و

مجوزهای کسب و کار خود به الکترونیکی و اخذ شناسه یکتا هستند.

رئیس اتاق اصناف تهران تصریح کرد: برای تحقق این قانون باید ابتدا آن را فرهنگ‌سازی کرد و سپس با آموزش اصناف شرایط تبدیل مجوزهای الکترونیکی و دریافت شناسه یکتا